Europa-Parlamentet
2024-2029

Udenrigsudvalget

2025/2082(INI)

27.06.2025

UDKAST TIL BETÆNKNING

om forbindelserne mellem EU og Saudi-Arabien
(2025/2082(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Hana Jalloul Muro

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 7

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA 8

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om forbindelserne mellem EU og Saudi-Arabien
(2025/2082(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til artikel 205-222 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til den fælles meddelelse af 18. maj 2022 fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om et strategisk partnerskab med Golfstaterne (JOIN(2022)0013) og til Rådets konklusioner herom af 20. juni 2022,

– der henviser til Rådets mandat til at åbne forhandlinger om individuelle strategiske partnerskabsaftaler med landene i Samarbejdsrådet for Golfstaterne (Golfstaternes Samarbejdsråd (GCC)) og henholdsvis Kongeriget Bahrain, Staten Kuwait, Sultanatet Oman, Staten Qatar, Kongeriget Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater,

– der henviser til den fælles erklæring fra topmødet mellem Den Europæiske Union og Golfstaternes Samarbejdsråd den 16. oktober 2024,

– der henviser til henstillingen med henblik på Rådets afgørelse om nye forhandlingsdirektiver med henblik på en regional frihandelsaftale og bilaterale frihandelsaftaler med landene i Samarbejdsrådet for Golfstaterne og henholdsvis Kongeriget Bahrain, Staten Kuwait, Sultanatet Oman, Staten Qatar, Kongeriget Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater,

– der henviser til den fjerde menneskerettighedsdialog mellem EU og Kongeriget Saudi-Arabien, der blev afholdt i Riyadh den 20. december 2024,

– der henviser til De Forenede Nationers Ekspertgruppes rapport om Kongeriget Saudi-Arabien (2025/169),

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A10-0000/2025),

A. der henviser til, at Saudi-Arabien er en vigtig bilateral og regional partner for EU;

B. der henviser til, at Saudi-Arabien er EU's 17. største handelspartner på verdensplan, og at EU er Saudi-Arabiens største udenlandske investor;

C. der henviser til, at Saudi-Arabien udvider sin rolle som regional mægler og international aktør;

D. der henviser til, at Saudi-Arabien styrker dialogen og samarbejdet med EU om menneskerettigheder;

Bilaterale forbindelser mellem EU og Saudi-Arabien

1. fremhæver det positive engagement mellem EU og Golfstaternes Samarbejdsråd på topmødet mellem EU og Golfstaternes Samarbejdsråd; bekræfter, at EU sigter mod at styrke de bilaterale forbindelser med hver enkelt partner i Golfstaternes Samarbejdsråd gennem strategiske partnerskabsaftaler, der vil afhjælpe den nuværende mangel på en juridisk bindende ramme for bilaterale forbindelser mellem EU og Saudi-Arabien og frigøre potentialet for et dybere og bredere samarbejde på områder såsom sikkerhed, handel, energi, klima, forskning, innovation, kunstig intelligens, konnektivitet, digital forvaltning, uddannelse, kultur, forskning, unge og mellemfolkelige kontakter;

2. fremhæver Saudi-Arabiens samarbejde med EU på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område;

3. glæder sig over potentialet for yderligere økonomisk samarbejde mellem EU og Saudi-Arabien inden for bæredygtig energi, kritiske råstoffer, informationsteknologi og iværksætteri og bemærker, at økonomisk samarbejde mellem EU og Saudi-Arabien er hjørnestenen i de bilaterale forbindelser;

4. bekræfter på ny, at EU er fast besluttet på at støtte Saudi-Arabiens bestræbelser på at opnå socioøkonomisk diversificering og reformer, herunder fremme af bæredygtig udvikling;

5. bekræfter på ny, at EU fortsat er fast besluttet på at fremme en sikker og gensidigt fordelagtig ordning for visumfri rejse med de fem resterende GCC-lande for at sikre ligebehandling af dem;

Saudi-Arabiens udenrigspolitiske prioriteter og EU's muligheder

6. glæder sig over Saudi-Arabiens voksende betydning som diplomatisk aktør, der bidrager til international stabilitet, navnlig i forbindelse med Israels militæroperation i Gaza samt under den seneste udvikling i Syrien, Libanon, Yemen, Det Røde Hav og Sudan;

7. opfordrer til et stærkere udenrigs- og sikkerhedssamarbejde i lyset af de regionale eskaleringer; fremhæver, at der både i den fælles meddelelse om et strategisk partnerskab med Golfstaterne og den fremtidige strategiske partnerskabsaftale bliver opfordret til et stærkere samarbejde på politiske og sikkerhedsmæssige områder;

8. opfordrer Saudi-Arabien til at fortsætte samarbejdet mellem EU og Saudi-Arabien om terrorbekæmpelse og forebyggelse af radikalisering;

9. anerkender Saudi-Arabiens bestræbelser på at tilskynde til deeskalering i forbindelse med Israels militæroperation i Gaza, dets støtte til humanitær bistand og dets opfordringer til våbenhvile og løsladelse af gidsler;

10. roser Saudi-Arabiens vedvarende engagement i Syrien, herunder regionale konsultationer med henblik på stabilisering og genopretning efter konflikter; understreger, at det er vigtigt at bevare Syriens territoriale integritet;

11. bekræfter på ny EU's støtte til Libanons politiske og socioøkonomiske genopbygning og fremhæver vigtigheden af samarbejdet mellem EU og Saudi-Arabien om gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds resolution 1701 (2006), støtte til Libanons væbnede styrker og fremme af nedrustningen af Hizbollah, samtidig med at Israels forsvarsstyrkers angreb fordømmes;

12. anerkender Saudi-Arabiens konstruktive tilgang midt i de nuværende regionale spændinger gennem landets vej mod diplomatisk normalisering med Iran og fremhæver den fælles EU-saudiarabiske holdning til iranske stedfortræderaktører og udviklingen af et iransk atomprogram;

13. fremhæver den fælles prioritet mellem EU og Saudi-Arabien om at skabe varig fred i Yemen og roser Saudi-Arabiens fortsatte engagement i at opnå en inklusiv politisk løsning i Yemen;

14. glæder sig over drøftelserne i januar 2025 om Riyadh-køreplanen, som blev formidlet af FN, og som førte til fremskridt med hensyn til houthiernes nedrustningsfrister; bemærker, at disse fortsat er betinget af saudiarabisk økonomisk bistand;

15. understreger EU's urokkelige tilsagn om at sikre beskyttelsen af søruter og internationale navigationsrettigheder i Det Røde Hav; fremhæver Saudi-Arabiens efterretningssamarbejde med de EU-medlemsstater, der deltager i EUNAVFOR ASPIDES;

16. glæder sig over Saudi-Arabiens involvering i at være vært for forhandlingerne om en våbenhvile i Ukraine;

17. noterer sig Saudi-Arabiens tilsagn om investeringer på 600 mia. USD i De Forenede Stater, herunder en forsvarsaftale og strategisk samarbejde om fremspirende teknologier;

18. anerkender Saudi-Arabiens rolle i det multilaterale samarbejde, herunder dets voksende engagement i Afrika, navnlig Sahel, og Asien;

19. bemærker, at Saudi-Arabien formelt er blevet opfordret til at blive medlem af gruppen af BRICS-lande;

20. noterer sig styrkelsen af de bilaterale forbindelser mellem Saudi-Arabien og Tyrkiet, navnlig på sikkerheds- og forsvarsområdet;

Saudi-Arabiens socioøkonomiske omstilling og EU's muligheder

21. glæder sig over Saudi-Arabiens ambitiøse Vision 2030-planer, der skitserer meningsfulde socioøkonomiske reformer med henblik på at modernisere landet og dets institutioner samt diversificere økonomien;

22. opfordrer Saudi-Arabien til at omforme sit energilandskab og bevæge sig i retning af vedvarende energi og grøn brint som led i sine Vision 2030-planer; bemærker, at EU er rede til at samarbejde med sine saudiarabiske modparter om projekter, der fremmer begge regioners miljømål;

23. anerkender, at Saudi-Arabien har gjort betydelige fremskridt med hensyn til at tackle sin høje ungdomsarbejdsløshed og har sænket den fra 35,01 % i 2006 til 16 % i 2023; anbefaler, at Saudi-Arabien fortsat prioriterer dette spørgsmål;

24. fremhæver de betydelige fremskridt, som Saudi-Arabien har gjort med hensyn til styrkelse af kvinders indflydelse og status, idet kvinders deltagelse i arbejdsstyrken er steget til 36 %, og kvinder har fået ret til at føre motorkøretøjer og rejse uden en mandlig værge;

25. noterer sig, at Saudi-Arabien har iværksat en række ambitiøse infrastrukturprojekter forud for afholdelsen af EXPO 2030 og VM i fodbold i 2034;

26. anerkender muligheden for samarbejde mellem EU og Saudi-Arabien om initiativet om en økonomisk korridor mellem Indien, Mellemøsten og Europa, som forventes at føre til investeringer i elkabler, undersøisk telekommunikation og datakabler samt rørledninger til grøn brint;

Menneskerettigheder

27. opfordrer til et tættere samarbejde mellem EU og Saudi-Arabien om menneskerettigheder; glæder sig over menneskerettighedsdialogerne mellem EU og Kongeriget Saudi-Arabien under ledelse af Saudi-Arabiens menneskerettighedskommission og Europa-Kommissionen, hvor den fjerde dialog blev afholdt i Riyadh i december 2024;

28. anerkender de betydelige sociale reformer, som Saudi-Arabien har gennemført, såsom de nye love om civile transaktioner, fremskridtene med hensyn til styrkelse af kvinders indflydelse og status, arbejdet med at udarbejde en straffelov, forbedringen af Kafala-systemet for migrantarbejdere og gennemførelsen af nye regler for arbejdstagere;

29. anerkender civilsamfundets stigende deltagelse i kongeriget med over 5 400 registrerede foreninger og organisationer og opfordrer til yderligere foranstaltninger til at støtte og fastholde denne positive tendens;

30. anerkender Saudi-Arabiens menneskerettighedsstrategi for VM i fodbold i 2034; bekræfter på ny, at EU er rede til at støtte igangværende menneskerettigheds- og arbejdsmarkedsreformer; opfordrer til et styrket samarbejde med FN og Den Internationale Arbejdsorganisation om vandrende arbejdstageres rettigheder, navnlig forud for EXPO 2030 og turneringen;

31. bekræfter på ny EU's principielle tilsagn om at samarbejde med Saudi-Arabien om afskaffelse af dødsstraffen;

32. opfordrer Saudi-Arabien til at ratificere alle relevante internationale menneskerettighedskonventioner;

°

° °

33. pålægger sin formand at fremsende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

Denne betænkning kommer på et afgørende tidspunkt for både Den Europæiske Union og Kongeriget Saudi-Arabien. Da kongeriget er i gang med en ambitiøs og vidtrækkende omstilling inden for rammerne af sin Vision 2030-strategi, styrker Europa-Parlamentet sit engagement ved for første gang at udpege en særlig ordfører for forbindelserne mellem EU og Saudi-Arabien. Dette afspejler ikke kun Saudi-Arabiens voksende strategiske betydning – herunder som ledende medlem af Golfstaternes Samarbejdsråd (GCC) – men også Parlamentets hensigt om at spille en mere proaktiv rolle i udformningen af dette partnerskab, der er under udvikling.

Saudi-Arabien gennemgår en kompleks og ambitiøs socioøkonomisk reformproces, der fokuserer på at modernisere institutionerne, udvide den sociale åbenhed og mindske afhængigheden af olie. Disse ændringer giver nye muligheder for EU-engagement, navnlig på områder af fælles interesse såsom økonomisk diversificering, innovation, klimaindsats, uddannelse og regional stabilitet.

I en situation med skiftende geopolitiske dynamikker og øget usikkerhed er EU nødt til at uddybe sine forbindelser med centrale internationale aktører, navnlig dem i Golfregionen. Saudi-Arabien gør sig i stigende grad gældende på regionalt og globalt plan – ikke kun inden for diplomati og energi, men også gennem sit voksende engagement i fredsbestræbelser og multilateralt samarbejde. Denne betænkning understreger det betydelige potentiale for konvergens, navnlig med hensyn til at fremme politisk stabilitet og sikkerhed i hele Mellemøsten.

Frem for at give et udtømmende overblik over forbindelserne mellem EU og Saudi-Arabien foreslås der i denne betænkning en konstruktiv køreplan for uddybning og afbalancering af vores samarbejde – politisk, økonomisk og socialt. Det understreges også, at det er vigtigt at færdiggøre en fremtidig strategisk partnerskabsaftale for at formalisere og udvide det bilaterale engagement.

Menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder er fortsat af central betydning for dette forhold. I betænkningen anerkendes fremskridtene på områder som styrkelse af kvinders indflydelse og status og civilsamfundets deltagelse, samtidig med at der tilskyndes til fortsatte reformer og større tilpasning til internationale menneskerettighedsstandarder.

I sidste ende er budskabet klart: EU og Saudi-Arabien har en stærk fælles interesse i at samarbejde. Med gensidig respekt, åben dialog og en pragmatisk, fremadskuende tilgang kan dette partnerskab bidrage meningsfuldt til at tackle de komplekse udfordringer i den indbyrdes forbundne verden af i dag.

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren at have modtaget input fra følgende enheder eller personer som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning:

Enhed og/eller person
Menneskerettighedskommissionen

Ordføreren har udarbejdet ovenstående liste på eget ansvar.

Når fysiske personer er identificeret på listen ved deres navn, deres funktion eller begge, erklærer ordføreren at have forelagt de pågældende fysiske personer Europa-Parlamentets databeskyttelsesmeddelelse nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), hvori de gældende betingelser for behandling af deres personoplysninger og rettighederne forbundet med denne behandling er fastlagt.